

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Concept

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat heeft op 29 januari 2024 overleg gevoerd met de heer Harbers, minister van Infrastructuur en Waterstaat, over:

- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 8 juni 2023 inzake verdere uitwerking van beleid voor medegebruik in windparken op zee (35325, nr. 9);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 30 juni 2023 inzake kabinetsreactie op Rli-advies over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en nadere invulling van het KRW-impulsprogramma (27625, nr. 635);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 27 september 2023 inzake reactie op de motie van het lid Van Haga over drinkwaterbedrijven beter betrekken bij het bestrijden, beoordelen en opruimen van drugsafval in de buurt van waterwinning (Kamerstuk 27625-642) (27625, nr. 653);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 2 oktober 2023 inzake 24e voortgangsrapportage Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma (32698, nr. 82);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 5 oktober 2023 inzake buitendijks bouwen in het Markermeer en IJsselmeergebied (27625, nr. 654);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 10 oktober 2023 inzake onafhankelijke analyse kosten en baten dubbele doelstelling voor de ruimtelijke kwaliteit en waterveiligheid (34682, nr. 176);
- de brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 9 oktober 2023 inzake de KNMI'23-klimaatscenario's (32813, nr. 1299);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 18 oktober 2023 inzake beantwoording vragen commissie over kabinetsreactie op Rli-advies over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en nadere invulling van het KRW-impulsprogramma (Kamerstuk 27625-635) (27625, nr. 657);
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2024 (36410-J);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 19 september 2023 inzake Deltaprogramma 2024 (36410-J, nr. 4);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 12 december 2023 inzake reactie op verzoek commissie over brieven van meneer H. over handelwijze afhandeling brieven (32698, nr. 84);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 12 december 2023 inzake RIVM-analyse naar pfas in zeeschuim (35334, nr. 286);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 27 november 2023 inzake stand van zaken en ontwikkelingen die betrekking hebben op het waterdomein (27625, nr. 659);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 27 november 2023 inzake rapport Drinkwaterkwaliteit 2022 en de Prestatievergelijking Drinkwaterbedrijven 2022 (27625, nr. 660);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 9 november 2023 inzake tussenbalans Kennisprogramma Zeespiegelstijging (36410-J, nr. 5);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 8 november 2023 inzake Landelijk Veiligheidsbeeld Primaire Waterkeringen (31710, nr. 82);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 17 november 2023 inzake Nationaal Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie (31710, nr. 83);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 19 december 2023 inzake voortgang Kaderrichtlijn Water (27625, nr. 661);

- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 15 december 2023 inzake Naar een toekomstbestendig rivierengebied. Ontwerp Programma IRM (31710, nr. 84);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 15 januari 2024 inzake verslag houdende een lijst van vragen en antwoorden (36410-J, nr. 7);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 15 januari 2024 inzake beantwoording vragen commissie over het Deltaprogramma 2024 (Kamerstuk 36410-J-4) (36410-J, nr. 6);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 15 januari 2024 inzake signaalrapportage "Drinkwater wordt schaarser" van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) (27625, nr. 662);
- de brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 25 januari 2024 inzake stand van zaken en ontwikkelingen met betrekking tot het waterdomein (27625, nr. 663).

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,
Postma

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,
Rijkers

Voorzitter: Grinwis
Griffier: Meedendorp

Aanwezig zijn acht leden der Kamer, te weten: Olger van Dijk, Gabriëls, Grinwis, Peter de Groot, Tjeerd de Groot, Heutink, Kostić en Pierik,

en de heer Harbers, minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Aanvang 10.02 uur.

De voorzitter:

Goedemorgen allemaal. Het is 10.00 uur, geweest zelfs, dus tijd om dit prachtige overleg te beginnen. Welkom bij het WGO Water, het jaarlijkse begrotingsdebat over water, dat normaal gesproken eind november/begin december plaatsvindt, maar vanwege de verkiezingen iets is opgeschoven naar eind januari. Welkom aan de minister en de ambtenaren. Welkom aan de mensen op de tribune, de mensen die thuis meekijken en natuurlijk de aanwezige Kamerleden. Ik noem ze even voor u, als ik de namen allemaal goed weet. Dat is als eerste hier links van mij de heer Pierik van de BBB, dan de heer Heutink van de PVV, de heer Gabriëls van GroenLinks-PvdA, dan het lid Kostić van de Partij voor de Dieren, de heer De Groot van D66, de heer Olger van Dijk van NSC en ten slotte sluit Peter de Groot namens de VVD de rij. Ikzelf fungeer vandaag als uw voorzitter. Ik zal op een gegeven moment het voorzitterschap overgeven aan de oudste in anciënniteit — dat is, denk ik, de heer De Groot — als ik een interruptie wil plaatsen dan wel zelf het woord wil voeren voor mijn bijdrage.

Beste mensen. We herdenken deze week dat 71 jaar geleden de Watersnoodramp van 1953 plaatsvond in de nacht van 31 januari op 1 februari, het ankerpunt in de geschiedenis van Zuidwest-Nederland. Daarom beginnen we vandaag met een gedicht; het is inmiddels een goed gebruik in dit huis. "Watersnood" van Gerrit Achterberg.

Beelden van Zadkine stonden moeders daar
babies boven de springvloed uit te beuren.
Zonen zagen hun vaders medesleuren
— wat wordt een ouder in je handen zwaar;
de schuren van de boerderijen scheuren.
Ratten en mensen klommen door elkaar.
Een kind zat om haar dode pop te zeuren
en was het ogenbliklijk zelf nog maar.

Het water steeg tegen het vee omhoog.
De koppen groeiden van geluid en dood.
Het wurgde zich; de balg ondersteboven.
Kippen vlogen als sneeuw de golven over.

Padvindders vonden later, vals en droog,
katten in bomen; een portret, een brood.

Ja, dat zet natuurlijk gelijk de toon voor dit overleg. Het is een mooi debat, maar het is ook een debat dat gaat over de existentie van ons land. Daar kwamen we heel erg achter in die ene nacht van 31 januari op 1 februari 1953, vertolkt met dit prachtige gedicht van Gerrit Achterberg.

Hiermee open ik officieel — daar moet ik natuurlijk nog een hamerslag bij geven — deze commissievergadering, het wetgevingsoverleg Water. Ik wil nog zeggen dat wij vandaag niet de begrotingsvolgorde hanteren, maar van groot naar klein, dus ik ga eens kijken wie waar zit en dan geef ik diegene het woord. We beginnen zo meteen dus met de heer Heutink; dan kan hij zich daar al op voorbereiden. Het is een wetgevingsoverleg, dus officieel zijn er geen harde spreektijden. Officieel is het aantal interrupties daarbij onbeperkt, maar om toch op een normaal tijdstip huiswaarts te kunnen keren stel ik voor dat we het aantal interrupties in de eerste termijn van de Kamer beperken tot vier en dat we zeven minuten spreektijd aanhouden. Ik weet dat een aantal fracties hebben aangegeven daar niet genoeg aan te hebben, maar ik daag ze uit om het toch te proberen. Dan heb ik volgens mij alle mededelingen gedaan. Als we moties willen indienen, doen we dat in tweede termijn.

Laten we maar van start gaan, zou ik zeggen. Als eerste is het woord aan de heer Heutink namens de PVV-fractie.

Het woord voert het lid Heutink.

Het woord voert het lid Gabriëls.

Het woord voert het lid Peter de Groot.

Het woord voert het lid Olger van Dijk.

Het woord voert het lid Tjeerd de Groot.

Het woord voert het lid Pierik.

Het woord voert het lid Kostić.

Voorzitter: Tjeerd de Groot

Het woord voert het lid Grinwis.

Voorzitter: Grinwis

De voorzitter:

Dank voor het tijdelijk voorzitten, meneer De Groot. We zijn inmiddels rond de klok van 12.00 uur beland. Dat is een mooi moment om te schorsen voor de lunch. Dan kan de minister ondertussen proberen alle gestelde vragen van een mooi antwoord te voorzien. Ik stel voor dat we om uiterlijk 13.00 uur weer beginnen, dus dat we ons rond de klok van 12.55 uur hier weer verzamelen.

De vergadering wordt van 12.00 uur tot 13.01 uur geschorst.

De voorzitter:

Beste mensen, we gaan luisteren naar de eerste termijn van de minister. We zijn grotendeels weer compleet. Ik hoop dat iedereen een goede lunch heeft gehad.

De minister heeft wat uitdagingen gehad om samen met zijn ambtenaren zijn eerste termijn voor te bereiden. Er was namelijk een storing bij het ministerie, waardoor ze het systeem niet in konden. Ons respect voor de minister en zijn ambtenaren is dus sowieso heel groot.

Desniettenstaande kan het zo zijn dat een collega toch wil interrumpen. Daar wil ik graag de gelegenheid voor geven. In eerste instantie mag iedereen vier keer interrumpen. Ik wil op voorhand natuurlijk niet al te veel coulance aankondigen, maar we gaan kijken hoe het loopt. Laten we proberen om dit debat niet tot 17.00 uur te laten duren. Ik stel voor dat we na de eerste termijn van de minister even een minuutje of vijf schorsen om de paperassen en zo op orde te brengen en dan over te gaan naar de tweede termijn van de Kamer. Mocht u nog printstress hebben: dat hoeft niet! We schorsen straks na de eerste termijn namelijk eventjes om het allemaal keurig op orde te brengen.

Dan wil ik nu graag het woord aan de minister geven voor zijn eerste termijn. Ik wil hem vragen om eerst even de blokjes te noemen, zodat we die weten. Ik sta interrupties toe aan het eind van ieder blokje.

Het woord voert minister Harbers.

Voorzitter: Tjeerd de Groot

Het woord voert minister Harbers.

Voorzitter: Grinwis

Het woord voert minister Harbers.

Voorzitter: Tjeerd de Groot

Het woord voert minister Harbers.

Voorzitter: Grinwis

Het woord voert minister Harbers.

De vergadering wordt van 15.04 uur tot 15.15 uur geschorst.

De voorzitter:

Beste mensen, het is kwart over drie. Tijd om de tweede termijn te starten. Daarbij is de Kamer als eerste aan het woord.

Dit is een wetgevingsoverleg, dus er is ruimte om een motie in te dienen. De vuistregel is één derde van de spreektijd in eerste termijn; laten we dus zeggen: ruim twee minuten per persoon. Die hoeft niet op, maar het mag wel.

Ik geef graag als eerste het woord aan de heer Heutink van de PVV-fractie.

Het woord voert het lid Heutink.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat milieuorganisaties en het kabinet nu al voorsorteren op rechtszaken;

overwegende dat het blijven vasthouden aan het "one out, all out"-principe de kans op rechtszaken aanzienlijk zal vergroten;

van mening dat de overschrijding van één stof geen aanleiding mag zijn om het hele water af te keuren;

verzoekt de regering om in Brussel te pleiten voor het schrappen van het "one out, all out"-principe ten aanzien van de KRW;

verzoekt de regering tevens om de uitkomsten van de gesprekken voor het zomerreces te rapporteren aan de Kamer,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Heutink.

Zij krijgt nr. 59 (36410-XII).

Het woord voert het lid Heutink.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland de KRW-doelen niet gaat halen;

constaterende dat de Kaderrichtlijn Water het principe "one out, all out" hanteert;

van mening dat doelstellingen en bijbehorende normen realistisch en haalbaar dienen te zijn;

verzoekt de regering om in Brussel aan te dringen op soepelere regelgeving ten aanzien van de waterkwaliteit en de bijbehorende KRW-doelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Heutink.

Zij krijgt nr. 60 (36410-XII).

Het woord voert het lid Heutink.

Het woord voert het lid Gabriëls.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat uit alle rapporten blijkt dat Nederland niet meer tijdig overal aan alle KRW-doelen kan voldoen;

overwegende dat de doelen en kaders van de Kaderrichtlijn Water decennia geleden zijn vastgesteld, dat Nederland telkens onvoldoende effectieve maatregelen heeft genomen en dat alle opties voor verder uitstel, slappere normen of niets doen zijn uitgeput;

overwegende dat het niet-voldoen aan de KRW-eisen gaat leiden tot een verslechteringsverbod en daarmee een verlamme werking voor vrijwel alle activiteiten rond die betrokken wateren;

overwegende dat dit excessieve beperkingen en maatschappelijke kosten met zich meebrengt;

verzoekt de regering om alles op alles te zetten om wél overal aan de KRW-eisen te voldoen, hierbij het advies van de Raad voor de leefomgeving te volgen en geen enkel bestuurlijk of juridisch middel uit te sluiten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Gabriëls en Kostić.

Zij krijgt nr. 61 (36410-XII).

Het woord voert het lid Gabriëls.

Het woord voert het lid Peter de Groot.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de continuïteit van de drinkwatervoorziening randvoorwaardelijk is voor het functioneren van de maatschappij en dat het Rijk verantwoordelijk is voor de waterveiligheid, met name in relatie tot vitale infrastructuur;

overwegende dat pompstation Bergambacht van drinkwaterbedrijf Dunea een hoge kans van overstroming heeft (1 op 200) met een catastrofale impact, namelijk langdurige uitval van drinkwater van minimaal een halfjaar tot een jaar voor 1,3 miljoen mensen in Zuid-Holland (Haaglanden en omgeving);

overwegende dat het dijktraject rondom Bergambacht met de huidige programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma pas in 2050 is versterkt (met een overstromingskans van 1 op 3.000);

verzoekt de regering om versterking van dijktraject 15-2 binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma te prioriteren om versneld de kans op een overstroming van pompstation Bergambacht terug te brengen naar 1 op 3.000,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Peter de Groot en Grinwis.

Zij krijgt nr. 62 (36410-XII).

Het woord voert het lid Peter de Groot.

Het woord voert het lid Olger van Dijk.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat RIVM-onderzoek heeft uitgewezen dat pfas in zeeschuim aan de Nederlandse kust voorkomt;

overwegende dat vergelijkbaar Vlaams onderzoek grootschaliger is aangepakt;

van mening dat uitgebreider onderzoek nodig is om de ernst van dit probleem voor de volksgezondheid goed in kaart te brengen en er zo nodig voor te kunnen waarschuwen;

verzoekt de regering opdracht te geven voor vervolgonderzoek naar pfas in zeeschuim aan de Nederlandse kust, en hier voor het zomerseizoen de Tweede Kamer over te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Olger van Dijk en Grinwis.

Zij krijgt nr. 63 (36410-XII).

Het woord voert het lid Tjeerd de Groot.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende de wettelijke bepaling dat waterveiligheidsprojecten, zoals dijkversterking en rivierversuiming, sober en doelmatig moeten zijn;

overwegende dat andere beleidsdoelen, zoals ruimtelijke kwaliteit en natuurkwaliteit, hierdoor zelden worden meegenomen in projecten, terwijl uit onderzoek blijkt dat een dubbel doel bij waterveiligheidsprojecten maatschappelijk loont;

verzoekt de regering om een wetswijziging voor te bereiden waarmee een dubbele doelstelling voor waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit de norm wordt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Tjeerd de Groot, Grinwis, Kostić en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 64 (36410-XII).

Het woord voert het lid Tjeerd de Groot.

Het woord voert het lid Pierik.

Het woord voert het lid Kostić.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat pfas-stoffen zeer schadelijk zijn voor de gezondheid;

overwegende dat we bij de bron moeten voorkomen dat schadelijke stoffen zoals pfas in onze leefomgeving terechtkomen;

constaterende dat bedrijven, zoals Chemours, vergund (grote hoeveelheden) pfas mogen lozen in het milieu;

verzoekt de regering ervoor te zorgen dat, totdat het Europese pfas-verbod in werking treedt, er geen nieuwe vergunningen worden afgegeven voor het uitstoten en lozen van pfas,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 65 (36410-XII).

Het woord voert het lid Kostić.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een EU-voorstel ligt om pfas in oppervlaktewater en grondwater strenger te normeren;

constaterende dat de regering pas in 2033 de nodige maatregelen wil nemen om te voldoen aan de voorgestelde pfas-normen in Nederland, en Nederland daarnaast ook nog tot twaalf jaar uitstel mag vragen, waardoor we pas in 2045 aan de norm zouden hoeven te voldoen;

verzoekt de regering zo snel mogelijk alle mogelijke maatregelen te onderzoeken en te implementeren om te voldoen aan de voorgestelde pfas-normering en straks in ieder geval geen uitstel te vragen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 66 (36410-XII).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in 5% van de bestrijdingsmiddelen niet-afbreekbare pfas zit, wat onder andere de grond en het (drink)water vervuult;

constaterende dat het Europese voorstel voor een verbod op pfas een uitzondering maakt voor pfas in bestrijdingsmiddelen;

verzoekt de regering in Europees verband tegen deze uitzondering te pleiten;

verzoekt de regering tevens, zolang dit niet is geregeld, maatregelen te nemen om het gebruik van pfas-houdende bestrijdingsmiddelen en biociden zo veel mogelijk te beperken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić, Tjeerd de Groot en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 67 (36410-XII).

Het woord voert het lid Kostić.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in 5% van de bestrijdingsmiddelen niet-afbreekbare pfas zit, wat onder andere de grond en het drinkwater vervuult;

constaterende dat boeren niet kunnen weten om welke middelen het gaat, omdat dit nergens duidelijk staat aangegeven;

verzoekt de regering duidelijke etikettering verplicht te stellen op alle bestrijdingsmiddelen en biociden die pfas bevatten en dit ook op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) aan te geven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 68 (36410-XII).

Het woord voert het lid Kostić.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat nature-based solutions zoals toegepast in Ruimte voor de Rivier aantoonbaar hebben bijgedragen aan oplossingen voor bijvoorbeeld waterveiligheid, terwijl er ook positieve effecten waren op andere doelen, zoals ruimtelijke kwaliteit;

constaterende dat de vele voordelen van nature-based solutions nog vaak gezien worden als een last of een extra opgave, waardoor de meeste waterprojecten de kansen van natuur onvoldoende benutten;

verzoekt de regering om ervoor te zorgen dat de kansen van nature-based solutions in waterprojecten maximaal worden benut,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić, Gabriëls, Grinwis en Olger van Dijk.

Zij krijgt nr. 69 (36410-XII).

Het woord voert het lid Kostić.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Omgevingswet overheden nieuwe instrumenten biedt om beter te kunnen sturen op KRW-doelen en op borging van waterkwaliteit en waterkwantiteit;

constaterende dat er volgens het advies van het RIVM en de Universiteit Utrecht behoefte is aan concrete handvatten en concretere randvoorwaarden vanuit het landelijk beleid, en dat daarbij nadere invulling en aanscherping van het instrumentarium van de Omgevingswet noodzakelijk is;

verzoekt de regering op korte termijn met een handreiking te komen over de invulling van de instrumenten van de Omgevingswet en hoe ze ingezet kunnen worden door verschillende overheidslagen om de KRW-doelen te halen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 70 (36410-XII).

Het woord voert het lid Kostić.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat als er geen actie wordt ondernomen, er vanaf 2030 een structureel drinkwatertekort ontstaat in Nederland;

constaterende dat schoon drinkwater niet oneindig beschikbaar is en dat er moet worden ingezet op waterbesparing op grote schaal, met extra aandacht voor de grootverbruikers;

overwegende dat de Rli constateert dat het kabinet te vrijblijvend is in de ambitie om het gebruik van drinkwater te verminderen en nu te veel inzet op gesprekken;

verzoekt de regering op korte termijn een voorstel te doen voor extra maatregelen voor waterbesparing,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Gabriëls.

Zij krijgt nr. 71 (36410-XII).

Het woord voert het lid Kostić.

Voorzitter: Tjeerd de Groot

Het woord voert het lid Grinwis.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in de Drinkwaterwet de vergoeding voor het eigen en vreemd vermogen bij drinkwaterbedrijven wordt begrensd door de gewogen vermogenskostenvoet (de WACC);

overwegende dat in de komende jaren de drinkwaterbedrijven fors meer moeten investeren om te kunnen blijven voldoen aan hun wettelijke leveringsplicht;

overwegende dat gebrek aan financieringsruimte een belemmering vormt voor het doen van deze investeringen en dus voor het uitvoeren van de wettelijke taak van de drinkwaterbedrijven;

overwegende dat de minister van IenW in de WGO-brief van 27 november jongstleden aangeeft voor de korte termijn aanbevelingen uit te werken via een wijziging van de Drinkwaterregeling, zodat deze effect hebben op de komende vaststelling van de vermogenskostenvoet, die per 2025 gaat gelden;

verzoekt de regering de drinkwaterbedrijven dit jaar zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over de financieringsruimte met ingang van 2025, en daarbij te verzekeren dat deze financieringsruimte de drinkwaterbedrijven in staat stelt de noodzakelijke investeringen te doen, zodat zij kunnen blijven voldoen aan hun wettelijke taak, en de Kamer voor het eind van het eerste kwartaal te rapporteren, of in ieder geval voor het volgende debat,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Grinwis, Tjeerd de Groot, Olger van Dijk en Peter de Groot.

Zij krijgt nr. 72 (36410-XII).

Het woord voert het lid Grinwis.

Voorzitter: Grinwis

De voorzitter:

Ik heb het voorzitterschap weer overgenomen van de heer De Groot. Wij hebben een totale hoeveelheid van veertien moties. We hebben ook nog een vraag van de heer Peter de Groot.

De vergadering wordt van 15.40 uur tot 15.51 uur geschorst.

De voorzitter:

Sorry voor de kijkers thuis, als ze zich nog aan het verpozen zijn. Het is nog geen 15.55 uur, maar de minister is terug. Waarom zouden we dus nog langer wachten om zijn oordeel te horen? Ik geef de minister graag het woord in de tweede termijn om te antwoorden op een enkele resterende vraag en vervolgens voor de oordelen op de ingediende moties. Ik weet

niet uit mijn hoofd of er ook nog amendementen liggen op het gebied van water. Ik denk het niet. Daar komen dan dus geen oordelen op, want die zijn er niet. Ik stel voor dat de minister eindigt met de vraag van collega Tjeerd de Groot over wat hij zijn opvolger zou willen meegeven. Dat lijkt me een mooi besluit van dit debat.

Het woord is aan de minister.

Het woord voert minister Harbers.

De motie-Gabriëls/Kostić (36410-XII, nr. 61) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat uit alle rapporten blijkt dat Nederland niet meer tijdig overal aan alle KRW-doelen kan voldoen;

overwegende dat de doelen en kaders van de Kaderrichtlijn Water decennia geleden zijn vastgesteld, dat Nederland telkens onvoldoende effectieve maatregelen heeft genomen en dat alle opties voor verder uitstel, slappere normen of niets doen zijn uitgeput;

overwegende dat het niet-voldoen aan de KRW-eisen gaat leiden tot een verslechteringsverbod en daarmee een verlamme werking voor vrijwel alle activiteiten rond die betrokken wateren;

overwegende dat dit excessieve beperkingen en maatschappelijke kosten met zich meebrengt;

verzoekt de regering om alles op alles te zetten om wél overal aan de KRW-eisen te voldoen en geen enkel bestuurlijk of juridisch middel uit te sluiten,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. ??, was nr. 61 (36410-XII).

Het woord voert minister Harbers.

Op verzoek van de heer Olger van Dijk stel ik voor zijn motie (36410-XII, nr. 63) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Het woord voert minister Harbers.

Op verzoek van Kamerlid Kostić stel ik voor de motie (36410-XII, nr. 67) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Het woord voert minister Harbers.

Op verzoek van Kamerlid Kostić stel ik voor de motie (36410-XII, nr. 68) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Het woord voert minister Harbers.

De voorzitter:
Is dat akkoord?

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Zeker, dank voor de coulantie. Dit komt vanuit de waterschappen, dus er is blijkbaar behoefte aan. Dank aan de minister voor het omarmen, ook al is het blijkbaar staand beleid.

De motie-Kostić/Gabriëls (36410-XII, nr. 70) is overgenomen.

Het woord voert minister Harbers.

Op verzoek van Kamerlid Kostić stel ik voor de motie (36410-XII, nr. 71) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Het woord voert minister Harbers.

De voorzitter:
Dank aan de minister. Onderwijl waren wij nog even de administratie rond de toezeggingen op orde aan het brengen. Daarmee sluiten wij dit overleg af. Met toezeggingen bedoelen wij toezeggingen waaraan een actie of een brief aan de Kamer gekoppeld is. Alleen een gesprek gaan voeren met iemand in het land is dus niet in die zin een toezegging, zeg ik even ter toelichting. Als u dus denkt: dat ging de minister toch ook doen? Ja, dat gaat hij ook doen, maar dat komt niet in een aparte brief aan de Kamer terug.

- De minister komt voor het commissiedebat Water in juni in een brief terug op de vraag welke maatregelen er worden getroffen in Benelux-verband en met Duitsland, en wat die maatregelen betekenen voor de aanpak van de Nederlandse waterprojecten. Dat was een toezegging aan de heer Peter de Groot van de VVD.
- De minister zegt toe voor het commissiedebat Water te komen met een brief waarin hij ons informeert over het nadere onderzoek naar het VTH-stelsel dat hij samen met de waterschappen zal starten. Dat was een toezegging aan het lid Kostić van de Partij voor de Dieren.
- De minister zegt toe om in een brief over het verzekeren bij de Wts, de Wet tegemoetkoming schade bij rampen, en het voorstel van het Verbond van Verzekeraars ook aandacht te hebben voor de grondwaterproblematiek. Dat was een toezegging aan de heer Tjeerd de Groot van D66.
- De minister zegt toe de Hollandkering mee te nemen in het vervolg van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging, inclusief wat daar allemaal over gewisseld is. We gaan dat niet herhalen. Dat was een toezegging aan mijzelf.
- De minister zegt toe ook bedrijven met een zorg- en leveringsplicht mee te nemen in de Drinkwaterwet en zal de Kamer hierover informeren in een brief voor het commissiedebat Water in juni. Dat is een toezegging aan de heer Olger van Dijk van NSC.
- De minister zegt toe om het intrekingsbeleid van vergunningen met de provincies te bespreken, om de zorgen over onder andere de lelieteelt en graszodenbedrijven over

te brengen en om de commissie hierover voor het commissiedebat Water in juni te informeren. Dat was een toezegging aan de heer Gabriëls van GroenLinks-Partij van de Arbeid.

- Ten slotte de toezegging dat de minister voor het WGO Water aan het eind van dit jaar, dus voor eind november, de Kamer zal informeren over de uitkomsten van de evaluatie van de wijzigingen van de Waterwet in 2014 en 2017, inclusief eventuele aanpassingen die daaruit voortvloeien. Dan hebben we het met name over de bijdrage van de waterschappen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma in de toekomst.

Heb ik daarmee alle toezeggingen genoemd? Nee? Het lid Kostić nog.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Misschien heb ik in het begin iets gemist. Het gaat mij om de toezegging over het opnemen in de Nationale klimaatadaptatiestrategie van concrete doelen gericht op het handhaven van een drinkwatertemperatuur onder de 25 graden. Ik zie de minister knikken. Dat staat dus genoteerd, oké.

Dan nog eentje die ik misschien wel echt heb gemist, namelijk de toezegging om aan de handhavende instanties en aan andere gelinkte organisaties mee te geven dat het goed is om scherp aan de wind te varen als het gaat om de bescherming van ons water.

De **voorzitter**:

Dat laatste gaat de minister doen, maar daar komt geen aparte brief over, tenzij we er een toezegging van maken dat hierop terug wordt gekomen in een vervolgbrief, al weet ik niet welke. De minister komt daar in de verzamelbrief op terug.

Met uw welnemen noteren we die eerste als een aparte toezegging. Wat de tweede betreft, onthouden we gewoon met elkaar dat dat gaat gebeuren. Alle handhavende instanties luisteren ook mee.

Dan zijn we volgens mij door de administratie heen en rest mij nog te zeggen dat over de hier ingediende moties niet morgen wordt gestemd, maar volgende week dinsdag. Er is dus nog tijd voor het kabinet om waar nodig een oordeel te schrijven en er is ook nog tijd om met de fractie te overleggen dan wel te wikken en te wegen of het voor of tegen wordt.

Dan wens ik u nog een heel fijne en genoeglijke avond. Ik wens u ook een mooie werk- dan wel vergaderweek, zeg ik tegen de mensen op de publieke tribune en de mensen thuis, evenals tegen de hier aanwezige collega's.

Nogmaals dank aan de minister en de volledige ondersteuning, waarvan het grootste deel hier niet aanwezig en zichtbaar is, maar we weten dat er hard is gewerkt. Degenen die deze week in het bijzonder gaan stilstaan bij de Watersnoodramp wens ik een goede herdenking toe van dat bijzondere, indrukwekkende en ingrijpende feit dat zich deze week 71 jaar geleden heeft voorgedaan.

Sluiting 16.20 uur.

